

Posudek doktorské práce Poliny Chodakové

Prozodická analýza urban music ve francouzštině a v češtině
Analyse prosodique de musiques urbaines en français et en tchèque

Univerzita Karlova v Praze / Université Paris – Diderot
2016, 227 pp. + přílohy

Překládaná doktorská práce si klade za cíl charakterizovat prozódii reggae a rapu ve francouzštině a češtině. Její povaha je převážně lingvistická, ač autorka významným způsobem čerpá také z metriky a muzikologie.

Úvodní část nastiňuje základní pojmy z prozodie, literární a hudební metriky a problematiky reggae/rapu. Kapitola 2 se věnuje pravidlům české a francouzské metriky včetně jejich vývoje, zatímco v kapitole 3 se těžiště zájmu přesouvá k metrickým vlastnostem reggae a rapu, ovlivněným anglofonním a anglo-kreolofonním prostředím, v němž tyto žánry vznikly. Autorka popisuje, jak tyto vnější vlivy působí na francouzskou a českou metriku, a shrnuje je v podobě diachronně variabilní „metrické gramatiky“.

Zkoumaný korpus, popsáný v části 4, je tvořen rovným dílem písněmi francouzskými a českými, a to s obdobným zastoupením rapu a reggae; z hlediska diachronního se vzorek rozpadá do pěti časových období. Relevantní části písní byly podrobně transkribovány ve formě metrických mřížek.

V analytických částech 5 a 6 se autorka věnuje rozboru jednotlivých dílčích problémů (vztah metriky a jazykového přízvuku, intonační realizace skandovaných pasáží, rýmy, tempo a další) a srovnává je na osách rap – reggae, čeština – francouzština, starší písně – novější písně. Dochází k řadě podstatných a originálních závěrů (celková metrická transgresivnost obou žánrů, větší přízvuková volnost francouzštiny v obou žánrech, intonační specifika skandovaných veršů, pronikání anglosaského „aliterativního verše“, vztah mezi hranicemi veršů a hranicemi lingvistických jednotek, vývoj žánrů v čase).

Na své doktorské práci pracovala Polina Chodaková soustavně a s velkým nasazením: analytická část výzkumu, spočívající v metrické analýze 200 písní, je toho nejlepším dokladem. Pro uchopení vymezeného problému využila nejen prozodickou literaturu, ale také relevantní publikace z poetiky a muzikologie. Výsledkem je obsáhlý a plastický pohled na zvukovou stránku reggae a rapu ve dvou jazycích, který je obohacením již existující literatury o rapu a podstatným příspěvkem k dosud nepřilíh rozsáhlé literatuře o jazykové stránce reggae.

K některých aspektům práce lze formulovat výhrady (struktura analytických částí, přehlednost argumentace, některé použité termíny, jazyková stránka); podrobnější kritický pohled na text, který bude východiskem pro diskusi při obhajobě, lze očekávat od oponentů.

Práce splňuje požadavky standardně kladené na disertační práci. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci „prospěla“.

V Praze, 10. srpna 2016

Tomáš Duběda
vedoucí práce
Univerzita Karlova v Praze